

## Austatud lugeja

Ligikaudu kümme viimast aastat on Eestis olnud pingeline, aga ka tulemuslik uute seaduste koostamise aeg. Praegu saame juba rääkida sellest, et meil on oma riigi oma õigus. Õiguskorra eelduseks on küll head seadused, kuid ainuüksi heade seaduste olemasolu ei saa olla eesmärgiks omaette. Eesmärgiks on ühiskonna elu ladus korraldus. Seaduse headus sõltubki sellest, kuivõrd hästi ja õiglaselt on võimalik seaduse abil lahendada elulisi probleeme. Probleemide lahendamiseks on aga vaja osata seadusi tõlgendada ja rakendada. Siin olemegi praegu kõige suurema raskuse ees. Õigusloome on jõudnud omamaisest teoreetilisest uurimistööst ja õigusharidusest ette. Olukord muutub veel keerulisemaks, kui järgmise aasta kevadel võetakse vastu võlaõigusseadus. Võlaõigusseadus ning uuendatud kujul tsiviilseadustiku üldosa seadus toovad kaasa küllaltki olulisi muutusi senini juba niigi kiiresti arenenud eraõiguses. Üha aktuaalsemaks muutub kvaliteetne õigusharidus, uue õigusteooria õppimine. Enesetäiendamiseks ei pääse ükski praktik, kes tahab olla hea või vähemalt keskmisel tasemel jurist. Sama oluline on, et üliõpilased diplomit saades saaksid ka korraliku baashariduse. Minu arvates on sisutu vaielda selle üle, mitu eraõigusteaduskonda Eestis võiks olla. Arv ei ole oluline, tähtis on, et jätkuks piisavalt heal tasemel õppejõude. Seni, kuni neid ei jätku lisaks Tartu Ülikooli õigusteaduskonnale rohkem kui ühe teaduskonna jagu, ei tohiks ka teaduskondi rohkem olla. Enamik eraõigusteaduskondi ei suuda praegu anda vajalikul tasemel kaasaegset juristi haridust. Olen kahel viimasel aastal olnud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna avatud ülikooli vastuvõtukomisjonis, kus vestleme kõigiga, kes soovivad Tartu Ülikooli juurat õppima tulla. Päris palju on nende seas inimesi, kes on mõned aastad õppinud mõnes eraõigusteaduskonnas või on ka selle lõpetanud, aga mõistnud, et õiget haridust ei ole saanud. Nii tullakse pärast nelja aastat tasuta õpet Tallinnas uuesti õppima – Tartusse viieks aastaks, samuti tasu eest. Selline olukord ei ole normaalne.

Lähem aeg peaks olema seega Eesti juristidele pingeline enesetäiendamise aeg, seda nii õppijatele kui õpetajatele. Põlata ei tohiks ühtegi õppimise vormi. Mul on väga hea meel, et hästi õnnestus kohtunike ja õppejõudude koolitus nn Twinning-programmi raames. Esialgne kartus – milleks meile vaja Saksa lektoreid rääkima Saksa õigusest – oli alusetu. Kõik sellest programmist osavõtjad, ütlen seda vähemalt eraõiguse grupi nimel, on rahul – lektorid olid hästi ette valmistunud ja lähtusid eelkõige meie seadustest ja eelnõudest.

Pidades tähtsaks kõiki õppevorme, olen veendunud selles, et õiguse õpetamise ja õppimise jaoks on siiski kõige tähtsam oma originaalõpikute olemasolu. Selles osas on praegu avalikus õiguses olukord parem kui eraõiguses. See on ka mõistetav, kuna õigusloome eraõiguse valdkonnas on olnud mahukam ja aeganõudvam. Nüüd on aga aeg küps ka eraõiguse õpikute kirjutamiseks. Oleme kavandanud õpikute sarja, mis kataks kõik olulisemad eraõiguse alad – tsiviilõiguse üldosa, asjaõiguse, võlaõiguse, pärimisõiguse, perekonnaõiguse, äriõiguse, pankrotiõiguse jm. Kavandatakse õpikute kirjutamist ka kõigil avaliku õiguse aladel, samuti õiguse ajaloo, teooria, õigussotsioloogiast jm. Selles „Juridica“ numbris on välja kuulutatud esimene õpikute kirjutamise konkurss. Esimesed selle konkursi raames kirjutatud õpikud peaksid ilmuma hiljemalt kahe aasta pärast – 2002. aasta lõpuks. Varsti järgnevad uued konkursiteated.

Õpikute kirjutamisega asub tegelema Sihtasutus Juridicum. Õpikute maht ja sisu on määratud suuresti küll Tartu Ülikooli õigusteaduskonna õppekavaga, kuid on mõeldud üliõpilaste kõrval õppematerjaliks ka praktikutele.

Häid jõule ja õnnelikku vana aasta lõppu!

**Paul Varul**

